

SELETUSKIRI

Pärnu Linnavolikogu otsuse „Pärnu linna tuuleenergeetika eriplaneeringu kehtestamine“ juurde

Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on Pärnu linna tuuleenergeetika eriplaneeringu kehtestamine.

Eelnõu juriidilised alused

Planeerimisseaduse § 122 lg 1 kohaselt kehtestab Maa- ja Ruumiameti poolt heakskiidetud kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu kohaliku omavalitsuse volikogu otsusega.

Haldusmenetluse seaduse § 4 lõike 2 kohaselt peab haldusorgan kaalutlusõigust teostama kooskõlas volituse piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades seejuures olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve. Pärnu Linnavolikogu otsustab, kas eriplaneeringu lahendus tagab võimalikult paljude ühiskonnaliikmete, sh huvitatud isikute vajaduste ja huvide arvestamise.

Eelnõu sisu

Pärnu Linnavolikogu algatas 18.06.2020 otsusega nr 51 tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) koostamise koos vajalike uuringute läbiviimisega Paikuse osavalla Põlendmaa ja Seljametsa külades planeeringuala pindalaga 113,7 km².

Lõplik planeeringulahendus näeb ette 12 tuulikust koosneva tuulepargi rajamist tuuliku kogukõrgusega kuni 290 m. Planeeringuga lubatud maksimaalmõõtmetega tuulikute puhul võib tuuliku võimsus ulatuda 9 MW-ni, seega 12 tuuliku puhul oleks tuulepargi koguvõimsuseks 60–108 MW. Kohapealseid tuuleolusid arvestades on tuulepargi prognoositavaks tootluseks 161 000 MWh/a. Vastavalt võimsusele või rajatavate tuulikute arvule muutub ka tootlus. Kehtestatava eriplaneeringu pindala on 19,38 km².

Eelnõu esimeses osas antakse ülevaade eriplaneeringu koostamise asjaoludest ja menetluse käigust vastavalt asukoha eelvaliku etapis ja detailse lahenduse etapis. Asukoha eelvaliku ala 1 suurusega u 1020 ha võeti vastu Pärnu Linnavolikogu 20.04.2023 otsusega nr 18. Eriplaneeringu detailne lahendus koostati vastuvõetud eriplaneeringu asukoha eelvalikus sätestatud tingimuste alusel.

Koos eriplaneeringuga teostati KSH, mille tulemused on integreeritud planeeringulahendusse. KSH-ga leiti, et tuulepargil ei ole olulist negatiivset keskkonnamõju või on oluline ebasoodne mõju võimalik välistada kasutades vastavaid leevendavaid meetmeid. Eelnõus on antud lühiülevaade KSH tulemustest.

Eriplaneeringuga tehakse ettepanek muuta Pärnu maakonna planeeringut (kehtestatud 2018) lisades uue elektrituulikute arenduspiirkonna. Eelnõus on toodud põhjendused maakonnaplaneeringu muutmiseks.

Pärnu Linnavolikogu võttis eriplaneeringu vastu 17.10.2024 otsusega nr 44. Eriplaneeringu detailse lahenduse avalik väljapanek toimus 06.11–06.12.2024 ning avaliku väljapaneku tulemuste arutelud 18.12.2024. Eelnõus on antud ülevaade avaliku väljapaneku ja arutelude tulemustest.

Pärnu Linnavalitus esitas 21.01.2025 kirjaga nr 8-5/2439-146 eriplaneeringu heakskiitmiseks Maa- ja Ruumiametile. Heakskiidu andja pädevuses on kontrollida eriplaneeringu kooskõla maakonnaplaneeringuga ning menetluse vastavust õigusaktidele ja nõusoleku andmine maakonnaplaneeringu muutmiseks. Maa- ja Ruumiamet andis 01.04.2025 kirjaga nr 12-2/25/1118-2 eriplaneeringule heakskiidu leides, et eriplaneeringu koostamisel on arvestatud kehtivate õigusaktidega, PlanS-is sätestatud planeeringu avaliku menetluse põhimõtetega ning lähtutud PlanS § 111 eriplaneeringu detailsele lahendusele esitatavatest nõuetest. Samuti nõustus Maa- ja Ruumiamet Pärnu maakonna planeeringu muutmise, nende hinnangul on kohaliku omavalitsuse kaalutlused maakonnaplaneeringu muutmise osas piisavalt põhjendatud.

Planeeringu koostamise käigus ilmnes vajadus planeeringuala piiri korrigeerimiseks. Eelnõus on toodud põhjendused planeeringuala vähendamise kohta. Kehtestatav planeeringuala on suurusega 19,38 km² ja paikneb valdavalt Põlendmaa külas ning väikeses osas Tammuru külas.

Kehtestatava eriplaneeringu alale jääb kehtiv Põlendmaa prügila detailplaneering, mille kehtivus planeerimisseaduse § 122 lg 2 kohaselt peatuks eriplaneeringu kehtestamiseks. Eelnõus on antud põhjendused Põlendmaa prügila detailplaneeringu kehtivuse peatamata jätmiseks.

Eelnõu teises osas on toodud täiendavad kaalutlused eriplaneeringu kehtestamiseks arvestades riiklikke, kohalikke ja lokaalseid huve. Välja on toodud riiklikud taastuvenergia eesmärgid ja Pärnu linna kliimakava 2030 eesmärgid, antud ülevaade täiendavast kogukonna informeerimisest ja kaasamisest, 15.08.2024 Sunly AS, Enefit Green AS ja Pärnu linna vahel allkirjastatud ühiste kavatsuste memorandumist, MTÜ Põlendmaa Külaseltsi 12.03.2025 üldkoosoleku otsusest pooldada tuulepargi rajamist Põlendmaa külla ning 21.04.2025 Pärnu Linnavolikogule, Pärnu Linnavalitsusele ja Paikuse osavallakogule esitatud petitsioonist eriplaneeringu lõpetamiseks. Antud on kaalutlused arvestades kogukonna liikmete muret kavandatava tuulepargi võimaliku mõju pärast inimeste tervisele eelkõige müra ja infraheli tõttu ning kinnisvara väärtusele.

MTÜ Põlendmaa Külaselts on oma üldkoosoleku 12.03.2025 otsusega pooldanud tuulepargi rajamist Põlendmaa külla tingimusel, et täidetakse 15.08.2024 ühiste kavatsuste memorandumi ja Pärnu Linnavolikogu 17.10.2024 otsusega nr 44 vastu võetud eriplaneeringu tingimusi.

21.04.2025 esitatud petitsiooniga (koostamise kuupäevaga 05.02.2025) nõutakse tuulepargi alade eriplaneeringute lõpetamist Pärnu linna Paikuse osavallas. Petitsiooni kohaselt on KSH aruanne puudulik, tuulikute paigaldamisega hävitatakse toimivat ökosüsteemi, oht terviseriskidele suureneb, ohtu seatakse põhjavee puhtus, tekib valgusreostus, mürareostus, mikroplasti reostus, infraheli reostus. Eriplaneeringu lõpetamise vajaduse tingivad petitsiooni kohaselt kinnisvara hindade langus, vibratsioonist tingitud kahju põhjaveele, müra, tundlik floora ja fauna, looduskeskkonna lõhkumine, õhuvibratsioon ja infraheli, kliima muutumine tuulikute lähiümbruses, keskkonnareostus, kasuteguri puudumine ja juba olemasolevad keskkonnahäiringud (Paikre prügila, Kikepera laskeväli). Samuti leivad petitsioonile allakirjutanud, et nad on olnud puudulikult kaasatud ja informeeritud.

Eelnõus on antud kaalutlused esitatud petitsiooni kohta järgmiselt: PlanS § 8 järgi tuleb planeerimismenetluses olemasolevaid keskkonnaväärtusi põhimõtteliselt säilitada. Selleks on eriplaneeringule teostatud KSH. KSH aruandes on petitsioonis välja toodud asjaolusid hinnatud. KSH juhtekspert on Piret Toonpere, kes on litsentseeritud keskkonnaekspert (KMH litsents KMH0153) ja vastab KeHJS § 15 nõuetele. KSH raames on koostatud kuus looduskeskkonna uuringut hindamaks spetsiaalselt Põlendmaa piirkonda: Planeeritava tuulepargi mõjude hinnang Põlendmaa kassikakule (Renno Nellis, 2023); Põlendmaa kaitsealuste taimeliikide esinemine ja

esindatus tuugerialade uuringualadel (Ants Tull ja Tiina Tull, 2023); Põlendmaa tuulepargi käsitiivaliste uuring (Oliver ja Rauno Kalda, 2022); Põlendmaa-Tammuru kavandatava tuulepargi mõju linnustikule (Hannes Pehlak ja Heikki Luhamaa, 2023); Põlendmaa tuulepargi pinna- ja põhjavee eksperthinnang (IPT Projektijuhtimine, 2023); Põlendmaa tuugerialade planeeringualade ulukiuuring (Ants Tull, 2023). Sisuline pädevus hinnata KSH aruande ja keskkonnauuringute kvaliteeti on Eestis Keskkonnaametil. Keskkonnaamet on eriplaneeringu ja KSH aruande kooskõlastanud. Eriplaneeringu menetlusse kaasamine on toimunud vastavalt planeerimisseaduse nõuetele ning täiendava info jagamisena Pärnu Postimehes ja Paikuse Postipaunas.

Paikuse osavallakogu arvamus

Paikuse osavallakogu 26.09.2024 koosolekul anti arvamus Pärnu Linnavolikogu otsuse eelnõule „Kohaliku omavalitsuse tuuleenergeetika eriplaneeringu vastuvõtmine“. Osavallakogu otsustas toetada esitatud eelnõud seitsme poolt häälega, vastu oli kaks liiget. Eriplaneeringu ja KSH aruande avalikul väljapanekul eriplaneeringu põhilahendust muutvaid ettepanekuid ei esitatud ja kehtestamiseks esitatud eriplaneeringu lahendus ega sisu ei ole muutunud.

Paikuse osavallakogu 24.04.2025 koosolekul arutati informatsioonipunktina 21.04.2025 Pärnu Linnavolikogule, Pärnu Linnavalitsusele ja Paikuse osavallakogule esitatud petitsiooni eriplaneeringu lõpetamiseks. Osavallakogu otsustas petitsiooni toetada (5 poolt, 3 vastu, 1 erapooletu).

(allkirjastatud digitaalselt)
Silver Smeljanski
abilinnapea

Koostaja: Agne Peetersoo
agne.peetersoo@parnu.ee, 527 8361
taastuvenergia spetsialist